

INFORMATĪVAIS ZIŅOJUMS PAR OLAINES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS LĪDZ 2028. GADAM APSTIPRINĀŠANU

Olaines novada attīstības programma līdz 2028. gadam (turpmāk – Attīstības programma) ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā iezīmēts pašvaldības attīstības ietvars turpmākajiem septiņiem gadiem.

Attīstības programmas izstrāde uzsākta saskaņā ar Olaines novada pašvaldības domes 22.12.2020. lēmumu (protokols Nr.18, 4.p.) “Par Olaines novada attīstības programmas 2022. – 2028. gadam izstrādes uzsākšanu”.

Vides pārraudzības valsts birojs (turpmāk tekstā – Birojs) 31.05.2021. pieņēma lēmumu Nr. 4-02/48 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”. Attīstības programmai veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums un sagatavots Vides pārskats.

Par Vides pārskatu 01.09.2023. saņemts Biroja atzinums Nr.4-03/12/2023 “Par Olaines novada attīstības programmas 2022. - 2028. gadam Vides pārskatu”.

Attīstības programma apstiprināta ar Olaines novada pašvaldības domes 27.09.2023. sēdes lēmumu (prot. Nr.10, 14.p.) “Par Olaines novada attīstības programmas līdz 2028. gadam un Vides pārskata apstiprināšanu”.

Attīstības programma un vides pārskats publicēts ģeoportālā https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_28455. Attīstības programmas un vides pārskata izstrādātājs – SIA “Reģionālie projekti”.

Šis informatīvais ziņojums sagatavots, pamatojoties uz Biroja 01.09.2023. atzinumā Nr.4-03/12/2023 “Par Olaines novada attīstības programmas 2022. - 2028. gadam Vides pārskatu” iekļautajām rekomendācijām, un saskaņā ar Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (turpmāk – Noteikumi Nr. 157.) 27. punktu.

Vides apsvērumu integrēšana plānā

Attīstības programmai tika veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – SIVN), lai izvērtētu sagaidāmo jeb potenciālo ietekmi uz vidi saistībā ar Attīstības programmas īstenošanu. SIVN novērtējuma rezultāti tiek atspoguļoti vides pārskatā, kas balstās uz Olaines novada Pašreizējās situācijas raksturojuma informāciju, Attīstības programmas stratēģiskās daļas, rīcības un investīciju plāna informāciju. SIVN veikts Attīstības programmas projekta redakcijas sagatavošanas posmā līdz tā nodošanai publiskajai apspriešanai.

Vides pārskatā tiek analizēts esošais vides stāvoklis Olaines novadā, vērtēta Attīstības programmā plānoto rīcības virzienu rīcību iespējamā ietekme uz vides stāvokli un izstrādāti priekšlikumi nelabvēlīgās ietekmes novēršanai vai samazināšanai.

Lokālplānojuma SIVN parāda, ka:

1. Attīstības programma ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas vidēja termiņa prioritātes un pasākumu kopums Olaines novada attīstības stratēģijā izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu īstenošanai.
2. Vērtējot Attīstības programmu atbilstoši to detalizācijas pakāpei, secināts, ka būtiskā ietekme (pozitīva, negatīva, tieša, netieša, ilgtermiņa, vidēja termiņa, īstermiņa) ir saistīta ar šādiem galvenajiem ietekmes uz vidi aspektiem:
 - klimata pārmaiņas (klimatneitralitāte un klimatnoturība);
 - virszemes ūdeņu kvalitāte;
 - gaisa kvalitāte;
 - augsnes kvalitāte;
 - pazemes ūdeņu kvalitāte;

- bioloģiskā daudzveidība;
 - kultūras mantojuma saglabāšana;
 - cilvēku veselība, drošība;
 - resursu izmantošana.
3. Tiešas vai netiešas ietekmes uz vidi iepriekšminētajos vides aspektos veidosies, vidēja termiņa VTP3 Ilgtspējīgs mājoklis, infrastruktūra un vide un VTP4 Integrēta mobilitāte un savienojumi ietvaros noteikto rīcības virzienu un uzdevumu ieviešanā, kā arī pastarpināti ar VTP5 Augoša un konkurētspējīga uzņēmējdarbības vide ieviešanai plānoto uzdevumu īstenošanā.
 4. Attīstības programmā vidējā termiņā plānotās vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzieni, uzdevumi un rīcības paredz tādu projektu un pasākumu ieviešanu, kopumā (summāri) uzlabos novada vides kvalitātes rādītājus, t.sk. mazinās SEG emisijas un dos novada ieguldījumu virzībā uz klimatneitralitāti, ekosistēmu klimatnoturību, sekmēs dabas resursu racionālu izmantošanu un aprites ekonomikas principu ieviešanu.
 5. Daudzas no ietekmēm vidējā termiņā sagaidāms, ka būs ar lokālu raksturu, pasākumu ieviešanas vietās, taču dos savu ietekmi summējoties līdzīgām ietekmēm gan šajā attīstības plānošanas periodā, gan arī, saglabājot sasniegtos rezultātus un turpinot ieviest pasākumus ar līdzīgu ietekmi, nākamajos attīstības plānošanas periodos.
 6. Attīstības programmas īstenošanas posmā jāturpina izvērtēt projektu un pasākumu ietekmes uz vidi, plānot rīcības negatīvās ietekmes novēršanai vai mazināšanai. Vienlaikus SIVN tiek pieņemts, ka plānošanas dokumentā plānotā projekta ieviešana var notikt tikai ievērojot normatīvos aktos noteiktās vides prasības un tādēļ tādas ietekmes, kuru rezultātā veidotos, jauni vides kvalitātes robežlielumu pārsniegumi netiek prognozētas, izmaiņas (gan pozitīvas, gan negatīvas – lokāli) projektu realizācijas vietās iespējamas salīdzinājumā ar esošo situāciju.
 7. Risinājumi negatīvo ietekmju novēršanai un samazināšanai iedalāmi divās grupās: (1) Pasākumi, kas veicami plānošanas stadijā un (2) Pasākumi, kuri veicami ieviešanas stadijā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā noteiktos projektu ietekmes uz vidi novērtējuma pasākumus, ja tie ir nepieciešami.

Izteiktie atzinumi un publiskās apspriešanas rezultāti

Plānošanas dokumenta un Vides pārskata sagatavošanas ietvaros sabiedrībai (iedzīvotājiem, sabiedriskajām organizācijām un institūcijām u.c.) bija iespēja izteikt savu viedokli sabiedriskās apspriešanas laikā.

Attīstības programmas un Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notika no 2023. gada 5. jūnija līdz 2023. gada 3. jūlijam.

Informācija par sabiedrisko apspriešanu tika publicēta:

- 1) Valsts vienotā ģeotelpiskās informācijas portālā: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_19293.
- 2) Olaines novada pašvaldības tīmekļa vietnē: <https://www.olaine.lv/lv/jaunumi/olaines-novada-isas-zinas-02-06-2023> (publicēts 02.06.2023.).
- 3) Olaines novada pašvaldības tīmekļa vietnē: <https://www.olaine.lv/lv/jaunumi/no-5-junijs-lidz-3-julijam-notiks-olaines-novada-ilgtspejigas-attistibas-strategijas-un-attistibas-programmas-publiskaapspriesana?fbclid=IwAR3Ru1HN7KIKe3XC70ltLMVpU2NktaapDAGkT5bEbOY0nJlxEZsa7kA3XfE> (publicēts 31.05.2023.).
- 4) Olaines novada pašvaldības tīmekļa vietnē: <https://www.olaine.lv/lv/pasvaldiba/publiska-apspriesana>.

- 5) Olaines novada pašvaldības tīmekļa vietnē: <https://www.olaine.lv/lv/jaunumi/29-junijs-notiks-olainesnovada-ilgtspejigas-attistibas-strategijas-un-attistibas-programmas-publiskas-apspriesanas-sanaksme> (publicēts 26.06.2023.).
- 6) Olaines novada pašvaldības tīmekļa vietnē: www.olaine.lv (Baneris publicēts sadaļā "Jaunumi" – par 29.06.2023. publiskās apspriešanas sanākumi).
- 7) Laikrakstā "Rīgas Apriņķa Avīze" (publicēts 02.06.2023.).

Ar Attīstības programmas projekta un Vides pārskata projekta materiāliem publiskās apspriešanas laikā bija iespējams iepazīties uz vietas izdrukātā veidā Olaines novada pašvaldības vienotajā klientu apkalpošanas centrā Zemgales ielā 33, Olainē, kā arī Olaines novada pašvaldības tīmekļa vietnē www.olaine.lv sadaļā "Pašvaldība"/ "Publiskā apspriešana" vai "Jaunumi" un Valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā: https://geolativija.lv/geo/tapis#document_19293.

Rakstiskus priekšlikumus un atsauksmes par Attīstības programmas projektu un Vides pārskata projektu publiskās apspriešanas laikā varēja iesniegt klātienē Olaines novada Valsts un pašvaldības vienotajā klientu apkalpošanas centrā Zemgales ielā 33, Olainē vai nosūtīt pa pastu Olaines novada pašvaldībai, Zemgales iela 33, Olaine, Olaines novads, LV-2114; nosūtīt elektroniski uz e-pasta adresi: pasts@olaine.lv vai arī nosūtīt Valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā: www.geolativija.lv, https://geolativija.lv/geo/tapis#document_19293.

Sabiedriskās apspriešanas sapulce notika 2023. gada 29. jūnijā plkst. 17:30 Olaines Kultūras nama lielajā zāle, Zeiferta ielā 11, Olainē. Attālināti sapulcē bija iespējams piedalīties, uzdodot arī jautājumus Olaines novada pašvaldības "Facebook" vietnē: <https://www.facebook.com/OlainesNovadaPasvaldiba>.

Sabiedriskās apspriešanas laikā Vides pārskata projekts tika nosūtīta Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldei, Dabas aizsardzības pārvaldei un Veselības inspekcijai atzinuma sniegšanai. Par Vides pārskata projekta redakciju tika saņemti pozitīvi atzinumi no Dabas aizsardzības pārvaldes un Veselības inspekcijas, bet VVD Atļauju pārvalde savā atzinumā izteica komentārus (*institūciju atzinumu apkopojums Attīstības programmas sējumā "Pārskats par attīstības programmas izstrādes procesu un sabiedrības līdzdalības pasākumiem"*). Par Attīstības programmas redakciju tika saņemts pozitīvs atzinums no Rīgas plānošanas reģiona administrācijas.

Sabiedriskās apspriešanas laikā netika saņemts neviens priekšlikums vai atsauksme par vides pārskatu, par Attīstības programmas redakciju kopumā tika saņemti 11 priekšlikumi (*priekšlikumu apkopojums Attīstības programmas sējumā "Pārskats par attīstības programmas izstrādes procesu un sabiedrības līdzdalības pasākumiem"*).

Saņemtie priekšlikumi, kas attiecināmi uz vides aspekta jautājumiem un kas tika uzsvērti vairākos iesniegumos ir saistīti ar atkritumu apsaimniekošanu (par nolietotu elektropreču, lielgabarītu un būvniecības atkritumu apsaimniekošanu), ūdenssaimniecības attīstības projekta aktīvāku virzību Medemciemā, sadzīves kanalizācijas tīklu attīstību Jaunolainē.

Vides pārraudzības valsts biroja 01.09.2023. sagatavotajā atzinumā Nr.4-03/12/2023 norādīts, ka Olaines novada attīstības programmas līdz 2028. gadam Vides pārskats kopumā atbilst normatīvo aktu prasībām, bet Vides pārskatu nepieciešams papildināt ar šā atzinuma 2.3.3. punktā norādīto. Turpmāk pilnveidojot un īstenojot Olaines novada attīstības programmu līdz 2028. gadam, ņemami vērā Vides pārskatā un atzinuma 2.3. un 3. punktos ar apakšpunktiem izteiktie priekšlikumi.

Pirms Attīstības programmas apstiprināšanas ir izvērtētas Biroja rekomendācijas un pieņemti sekojoši risinājumi to izpildei:

Rekomendācijas	Komentāri
<p>2.3.3. Vides pārskatā nav sniegta informācija par dzeramā ūdens kvalitāti novada teritorijā, to atbilstību normatīvajiem regulējumiem, kā arī novada iedzīvotāju (%) nodrošinājumu ar centralizētajiem ūdensapgādes un sadzīves kanalizācijas pakalpojumiem. Vienlaikus Birojs konstatē Veselības inspekcijas veiktajos auditormonitoringos 18 dzeramā ūdens kvalitātes neatbilstību Ministra kabineta 2017. gada 14. novembra noteikumu Nr. 671 "Dzeramā ūdens obligātā nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība" prasībām novada teritorijā atsevišķos gados (piemēram, Olaines PII "Ābelīte" Parka iela 5, Olaine (2022. gadā sulfāti 281 mg/l un 2020. gadā sulfāti 303 mg/l (maksimāli pieļaujamā norma 250 mg/l)). Minētie jautājumi par pakalpojumu pieejamību un to kvalitāti ir tieši saistīti ar plānošanas dokumenta izstrādi un Biroja ieskatā pakalpojumu pieejamība un tās kvalitāte ir viens no svarīgākiem nosacījumiem jaunu dzīvojamo teritoriju izveidei, kas, ņemot vērā plānoto dzīvojamo teritoriju attīstību, ir ļoti aktuāli. Līdz ar to Biroja vērtējumā Vides pārskatu nepieciešams papildināt ar esošās situācijas izvērtējumu minētajos aspektos saistībā ar Attīstības programmā plānotajiem pasākumiem.</p>	<p>Rekomendācija ņemta vērā, papildināts Vides pārskats (3.4.apakšnodāja Ūdenssaimniecības raksturojums). Pašvaldības komentārs - centralizēti piegādātā dzeramā ūdens kvalitāte atbilst MK 14.11.2017. noteikumos Nr.671 "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība" noteiktajiem rādītājiem. Dzeramā ūdens kvalitātes kontrole centralizētās ūdensapgādes tīklā tiek uzraudzīta saskaņā ar Veselības inspekcijas apstiprināto, ikgadējo monitoringa programmu. Mājsaimniecību individuālo urbumu ūdens kvalitāte netiek uzraudzīta no pašvaldības vai tās kapitālsabiedrības puses. Attīstības programmā ir iekļautas rīcības Ūdenssaimniecības attīstības projektu īstenošanai ciemos (R9.27.2.).</p>

Plānošanas dokumenta īstenošanas monitorings

Lai konstatētu Olaines novada attīstības programmas līdz 2028. gadam īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Olaines novada pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, vismaz vienu reizi plānošanas periodā (2028. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (elektroniskā veidā) Birojā.